

PM 2008:120 RIII (Dnr 303-694/2008)

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser m.m.

Remiss från Miljödepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen från Miljödepartementet överlämnas och återopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har av Miljödepartementet fått remissen av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser samt förslag till beslut rörande medlemsstaternas ansträngningar att minska sina utsläpp av växthusgaser för att uppfylla gemenskapens åtagande att minska växthusgasutsläppen till år 2020 samt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, 96/61/EG, direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och förordning (EG) nr 1013/2006.

Remisstiden sträcker sig till och med den 11 april 2008. Staden har beretts visst anstånd att inkomma med svar, men kommer på grund av den korta remisstiden att skicka ett underhandssvar till Miljödepartementet. Stockholms stad är en av 174 remissinstanser i Sverige.

Remissen består av tre delar: Förslag till direktiv om avskiljning och geologisk lagring av koldioxid, Förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 samt Förslag till ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

Förslag till direktiv om avskiljning och geologisk lagring av koldioxid

Energieffektivitet och förnybar energi är de bästa lösningarna på lång sikt för såväl en tryggad energiförsörjning som klimatet. Enligt EU-kommissionen går det inte att minska EU:s eller världens koldioxidutsläpp med 50 % fram till år 2050 utan att använda möjligheten att avskilja koldioxid från industrianläggningar och lagra den i lämpliga geologiska formationer (CCS, av engelska carbon dioxide capture and storage). Därför har kommissionen tagit fram ett förslag till direktiv vars rättsliga ram är utformad för att se till att avskiljning och lagring av koldioxid blir en tillgänglig möjlighet att minska utsläppen på och att detta sker på ett säkert och ansvarstagande sätt.

Förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020

FN:s ramkonvention om klimatförändringen syftar till att stabilisera koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären på en nivå som förebygger farliga, antropogena påverkan på klimatsystemet. Kommissionen har vid upprepade tillfällen betonat att ökningen av den genomsnittliga globala yttemperaturen inte bör överstiga 2 grader C jämfört med den förindustriella nivån, om man vill uppnå detta mål. Detta innebär att växthusgasutsläppen skulle behöva minskas med minst 50 % under 1990 års nivåer till 2050.

I detta sammanhang bekräftade Europeiska rådet vid sitt möte i mars 2007 EU:s mål att minska växthusgasutsläpp med 30 % till 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Detta förutsatt att andra industriländer också åtar sig att göra jämförbara utsläppsminskningar och ekonomiskt mer avancerade utvecklingsländer i rimlig utsträckning bidrar alltefter ansvar och förmåga. Rådet beslutade också att fram till dess att ett omfattande avtal för tiden efter 2012 slutits, och utan att det påverkar EU:s position i internationella förhandlingar, åtar sig EU att oberoende minska sina växthusgasutsläpp med minst 20 % till 2020, jämfört med 1990 års nivåer. Varje enskild medlemsstat måste bidra till att uppnå gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläpp.

Denna remiss gäller kommissionens ansvarsfördelning för hur klimatmålet i den icke-handlande sektorn ska nås bland medlemsstaterna. Detta innebär att Sveriges beting blir en minskning av utsläppen med 17 procent. Basåret är 2005.

Kommissionen föreslår även att utsläppsminskningar i tredje land kan fortsätta göras till dess ett framtida internationellt avtal om klimatförändringarna finns. Detta ger medlemsländerna möjlighet att uppfylla sina åtaganden i tredje land och särskilt i utvecklingsländer.

Förslag till ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser

Den 1 januari 2008 togs det europeiska systemet för handel med utsläppsrätter (EU ETS) i drift. Utsläppsrätternas första fas genomfördes mellan 2005-2007 och då infördes fri handel med utsläppsrätter och EU lyckades skapa en infrastruktur för övervakning, rapportering och kontroll. Detta har lett till att EU-systemet har utvecklats till världens största koldioxidmarknad med 67 % av volymen

EU-systemets första fas skulle kunnat ge större miljöeffekter men vissa medlemsstater och sektorer har delat ut för många utsläppsrätter. Detta till följd av att de inte haft verifierade utsläppsdata. Erfarenheterna från första och andra perioden visar att EU-systemet kan förbättras ytterligare.

Förslaget innebär att handeln utvidgas och stärks. Systemet täcker f.n. över 10 000 anläggningar i EU:s 27 medlemsländer och täcker drygt 40 procent av EU:s samlade växthusgasutsläpp. Systemet omfattar energisektorn och energiintensiv industri (järn och stål, papper, massa, cement m.fl.). Nya områden som kompletterar handeln är den petrokemiska industrin, ammoniakindustrin och aluminiumindustrin. Det gäller även utsläpp av dikväveoxid från tillverkningen av salpetersyra, adipinsyra och oxoättiksyra och utsläpp från perflourkarboner från aluminiumsektorn. Systemet med handel med utsläppsrätter utvidgas endast till utsläpp som kan övervakas, rapporteras och kontrolleras.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnaämnden. På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen avgett ett kontorsyttande.

Stadsledningskontoret välkomnar kommissionens utveckling av systemet i förslaget till direktiv och anser att det leder fram mot målet att skapa en effektiv europeisk marknad för utsläppsrätter. Ju fler stora utsläppskällor, viktiga växthusgaser och länder med betydande utsläpp som kan inkluderas, desto bättre ekonomisk och miljömässig effektivitet.

Miljöförvaltningen anser att det är bra med ett eget direktiv för lagring av koldioxid eftersom det idag är flera delar av den befintliga lagstiftningen som skulle kunna tillämpas på CCS. En ny rättslig ram gör rättsläget säkrare och det blir tydligt vilka regler som gäller specifikt för denna typ av verksamhet.

Det svenska betinget att minska växthusgasutsläppen med 17 procent till år 2020 från 2005 års nivå bedömer förvaltningen att Sverige kan klara. Sverige har idag redan låga utsläpp från elanvändning som baseras på vattenkraft och kärnkraft.

Förvaltningen anser att förslaget om handel med utsläppsrätter kan utvecklas till att bli ett av de viktigaste styrmedel som finns i världen för att minska växthusgaserna.

Mina synpunkter

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. Jag välkomnar att EU:s klimatpolitik är pådrivande gentemot omvärlden för att minska världens totala växthusgasutsläpp. För Stockholms del innebär en offensiv klimatpolitik att vidta kostnadseffektiva åtgärder för att minska stadens utsläpp och sätta goda exempel för andra städer, exempelvis genom fortsatt utbyggd fjärrvärme, effektiv avfallshantering, bra möjligheter till kollektivtrafik och energieffektiviseringsåtgärder i befintliga byggnader.

För Stockholms del så har utsläppen minskat från 5,3 till 4,0 ton CO₂e/capita och år under 15 år. Stockholm kommer att anta ett mål om att minska till 3,0 ton CO₂e/capita till år 2015. Det innebär en total minskning med cirka 40 procent från 1990 till år 2015. Den största minskningen av utsläpp har skett tack vare hög anslutning till fjärrvärme, hög andel bibränsle i fjärrvärmens, många som reser kollektivt och inflyttning till staden. Det innebär att EU:s mål inte kommer vara något problem för Stockholm då 25 procents minskning beräknas ske under perioden 2005-2015.

Koldioxidlagring (CCS) kommer förmodligen att utgöra en del av lösningen på det totala problemet med koldioxidökningen i atmosfären, men det är viktigt att arbetet med förnyelsebara energikällor och energieffektiviseringsåtgärder också fortsätter. Jag anser likt miljöförvaltningen att det är positivt att CCS får en rättslig ram för att göra rättsläget säkrare och att det blir tydligt vilka regler som gäller för denna typ av verksamhet. Detta är inte minst viktigt för att skapa förtroende för denna metod. I övrigt vill jag hänvisa till miljöförvaltningens yttrande i denna del.

Det är positivt att handel med utsläppsrätter nu tar ytterligare ett steg mot att bli det kraftfulla styrmedel för att minska växthusgaserna som det skulle kunna vara. Utveckling av systemet i förslaget till direktiv leder fram mot målet att skapa en effektiv europeisk marknad för utsläppsrätter med minsta möjliga negativa påverkan på ekonomisk utveckling och sysselsättning inom unionen. Ju fler stora utsläppskällor, viktiga växthusgaser och länder med betydande utsläpp som kan inkluderas, desto bättre ekonomisk och miljömässig effektivitet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen från Miljödepartementet överlämnas och återopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 7 maj 2008

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, 96/61/EG, direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och förordning (EG) nr 1013/2006
2. Förslag till beslut rörande medlemsstaternas ansträngningar att minska sina utsläpp av växthusgaser för att uppfylla gemenskapens åtagande att minska växthusgasutsläppen till år 2020
3. EU-kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Delvis bifalla borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande.

Det råder delade meningar om Stockholms ambitionsnivå när det gäller utsläpp av växthusgaser. Oppositionen tror att en ambitiösare målsättning hade varit rimlig. Både utredningen som föregick ställningstagandet om nivåer, och beslutet om nivåer i sig, rådde det delade meningar om. Oppositionen hade gärna sett förutsättningslösa utredningar och ett ambitiösare mål.

Gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser måste utvecklas. Målet måste vara ett system som når maximal klimateffekt, tar tillvara de klimatpositiva utvecklingsmöjligheter som finns och samtidigt inte medför kontraproduktiva eller onödiga kostnader. Det innebär givetvis avvägningar.

Det är positivt att flygtrafiken inkluderas i systemet. Flygtrafiken bör dock få en egen ”bubbla”. På sikt bör övriga transporter inkluderas och de bör få ett eget system.

Det bör övervägas om inte större andel av intäkterna bör gå till klimatrelaterade åtgärder, inte minst sådana som kan vara större än att det är lämpligt att hanteras på medlemsstatsnivå.

Det finns dessutom en rad frågor som remissinstanserna tagit upp på ett förtjänstfullt sätt. I övrigt kommer ärendet att slutgiltigt behandlas i riksdag och parlament.

Det antecknades till förteckningen att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Malte Sigemalm, Abdo Goriya och Kersti Py Börjeson* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Stockholms stad har av Miljödepartementet fått remissen av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser samt förslag till beslut rörande medlemsstaternas ansträngningar att minska sina utsläpp av växthusgaser för att uppfylla gemenskapens åtagande att minska växthusgasutsläppen till år 2020 samt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, 96/61/EG, direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och förordning (EG) nr 1013/2006.

Remisstiden sträcker sig till och med den 11 april 2008. Staden har beretts visst anstånd att inkomma med svar, men kommer på grund av den korta remisstiden att skicka ett underhandssvar till Miljödepartementet. Stockholms stad är en av 174 remissinstanser i Sverige.

Remissen består av tre delar: Förslag till direktiv om avskiljning och geologisk lagring av koldioxid, Förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 samt Förslag till ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

Förslag till direktiv om avskiljning och geologisk lagring av koldioxid

Energieffektivitet och förnybar energi är de bästa lösningarna på lång sikt för såväl en tryggad energiförsörjning som klimatet. Enligt EU-kommissionen går det inte att minska EU:s eller världens koldioxidutsläpp med 50 % fram till år 2050 utan att använda möjligheten att avskilja koldioxid från industrianläggningar och lagra den i lämpliga geologiska formationer (CCS, av engelska carbon dioxide capture and storage). Därför har kommissionen tagit fram ett förslag till direktiv vars rättsliga ram är utformad för att se till att avskiljning och lagring av koldioxid blir en tillgänglig möjlighet att minska utsläppen på och att detta sker på ett säkert och ansvarstagande sätt. Mål och allmänna krav fastställs i direktivet men överlåter åt medlemsstaterna att utarbeta detaljerna för genomförandet.

Det Europeiska rådet har uppmanat medlemsstaterna att verka för att stärka forskning och utveckling och få ut miljösäker CCS-teknik till användning i nya kraftverk för fossila bränslen om möjligt före år 2020. Avskild och lagrad koldioxid kommer att krediteras som ej utsläppt koldioxid under systemet för handel med utsläppsrätter. Vid varje läckage eller utsläpp från lagringsplatsen ska utsläppsrätter överlämnas. Syftet med geologisk lagring av koldioxid är enligt direktivet, permanent inneslutning av koldioxid på ett sätt som kan förhindra eller i möjligaste mån minska möjliga negativa effekter på miljön och därav följande risker för människors hälsa. Lagring i öppet vatten är inte tillåten.

Medlemsstaterna har rätt att själva bestämma vilka områden som kan komma ifråga för val av lagringsplatser. Alla lagringsplatser ska drivas med lagringstillstånd. Kommissionen ska informeras om alla förslag till lagring och kan komma att lämna ett yttrande över dem. Den behöriga myndigheten i medlemsstaten ska ta hänsyn till yttrandet när den fattar beslut om tillstånd. I direktivet finns detaljerade kriterier för krav på beskrivning och riskbedömning av lagringsplatser.

Direktivet behandlar även skyldigheter vid drift och stängning och efter stängning. Till exempel kriterier för mottagande av koldioxid, skyldigheter i fråga om rapportering och övervakning med detaljerade övervakningskriterier, inspektioner, åtgärder i händelse av oegentligheter och/eller läckage, skyldigheter vid stängning och efter stängning samt bestämmelser om finansiell säkerhet. Vidare behandlas även allmän-

na bestämmelser om behöriga myndigheter och ändringar som måste göras i annan lagstiftning till exempel anpassningar av lagstiftningen om vatten och avfall.

Förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020

FN:s ramkonvention om klimatförändringen syftar till att stabilisera koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären på en nivå som förebygger farliga, antropogena påverkan på klimatsystemet. Kommissionen har vid upprepade tillfällen betonat att ökningen av den genomsnittliga globala ytttemperaturen inte bör överstiga 2 grader C jämfört med den förindustriella nivån, om man vill uppnå detta mål. Detta innebär att växthusgasutsläppen skulle behöva minskas med minst 50 % under 1990 års nivåer till 2050.

I detta sammanhang bekräftade Europeiska rådet vid sitt möte i mars 2007 EU:s mål att minska växthusgasutsläpp med 30 % till 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Detta förutsatt att andra industriländer också åtar sig att göra jämförbara utsläppsminskningar, och ekonomiskt mer avancerade utvecklingsländer i rimlig utsträckning bidrar alltefter ansvar och förmåga. Rådet beslutade också att fram till dess att ett omfattande avtal för tiden efter 2012 slutits, och utan att det påverkar EU:s position i internationella förhandlingar, åtar sig EU att oberoende minska sina växthusgasutsläpp med minst 20 % till 2020, jämfört med 1990 års nivåer. Varje enskild medlemsstat måste bidra till att uppnå gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläpp.

Denna remiss gäller kommissionens ansvarsfördelning för hur klimatmålet i den icke-handlande sektorn ska nås bland medlemsstaterna. Detta innebär att Sveriges beting blir en minskning av utsläppen med 17 procent. Basåret är 2005. Kommissionen föreslår även att utsläppsminskningar i tredje land kan fortsätta göras till dess ett framtida internationellt avtal om klimatförändringarna finns. Detta ger medlemsländerna möjlighet att uppfylla sina åtaganden i tredje land och särskilt i utvecklingsländer.

Förslag till ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser

Den 1 januari 2008 tog det europeiska systemet för handel med utsläppsrätter (EU ETS) i drift. Detta system ska kunna leda till faktiska, samt ekonomiskt effektiva, utsläppsminskningar. Systemet är ett av de viktigaste instrumenten för EU:s klimatpolitik. Utsläppsrätternas första fas genomfördes mellan 2005-2007 och då infördes fri handel med utsläppsrätter och EU lyckades skapa en infrastruktur för övervakning, rapportering och kontroll. Detta har lett till att EU-systemet har utvecklats till världens största koldioxidmarknad med 67 % av volymen. Det är också den drivande kraften bakom den globala kreditmarknaden och har bland annat uppmuntrat investeringar i projekt för utsläppsminskningar som idag indirekt kopplar till 147 länder. EU-systemets första fas skulle kunnat ge större miljöeffekter men vissa medlemsstater och sektorer har delat ut för många utsläppsrätter. Detta till följd av att de inte haft verifierade utsläppsdata. När korrekta uppgifter blev tillgängliga ledde det till en snabb anpassning av priset på utsläppsrätter. De priser och mekanismer som ledde till problem i första handelsperioden upprepades i de flesta av medlemsstaternas nationella fördelningsplaner för den andra fasen. Med hjälp av verifierade utsläppsdata och erfarenheter som gjorts kunde kommissionen se till att de nationella fördelningsplanerna ledde till verkliga utsläppsminskningar. Minskningen med 6,5 % jämfört med 2005 års verifierade utsläpp visar att EU-systemet leder till verkliga utsläppsminskningar. De tidigare erfarenheterna från första och andra perioden visar att EU-systemet kan förbättras ytterligare.

Förslaget innebär att handeln utvidgas och stärks. Systemet täcker f.n. över 10 000 anläggningar i EU:s 27 medlemsländer och täcker drygt 40 procent av EU:s samlade växthusgasutsläpp. Systemet omfattar energisektorn och energiintensiv industri (järn och stål, papper, massa, cement m.fl.). Nya områden som kompletterar handeln är den petrokemiska industrin, ammoniakindustrin och aluminiumindustrin. Det gäller även utsläpp av dikväveoxid från tillverkningen av salpetersyra, adipinsyra och oxoättiksyra och utsläpp från perflourkarboner från aluminiumsektorn. Systemet med handel med utsläppsrätter utvidgas endast till utsläpp som kan övervakas, rapporteras och kontrolleras.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnaömden. På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen avgett ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser är under en mognadsprocess som enligt kommissionens förslag först 2020 kommer att fungera som ett ekonomiskt styrmedel fullt ut. Kontoret välkomnar kommissionens utveckling av systemet i förslaget till direktiv och anser att det leder framåt mot målet är att skapa en effektiv europeisk marknad för utsläppsrätter med minsta möjliga negativa påverkan på ekonomisk utveckling och sysselsättning inom unionen. Ju fler stora utsläppskällor, viktiga växthusgaser och länder med betydande utsläpp som kan inkluderas, desto bättre ekonomisk och miljömässig effektivitet.

Handel med utsläppsrätter ska göra det möjligt att nå en kostnadseffektiv minskning av utsläppen. Inför handelsperioden 2008 – 2012 ställs krav på att ländernas respektive utsläppstak är förenligt med unionens utsläppsmål samt respektive lands åtagande enligt Kyotoavtalet. Taket minskar alltså i den takt som växthusgasmålet kräver. Stadsledningskontoret konstaterar att systemet för handel med utsläppsrätter styr minskningen av växthusgaser på ett ekonomiskt och effektivt sätt. Utsläppsrätterna delas fortfarande ut gratis till företagen men en övergång kommer att ske till utauktionering.

Kommissionen redovisar hur intäkterna från auktionerna är tänkta att användas och stadsledningskontoret delar kommissionens uppfattning.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens kontorsutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag till direktiv om avskiljning och geologisk lagring av koldioxid
Förvaltningen anser att arbetet med förnyelsebara energikällor och energieffektiviseringsåtgärder måste fortsätta. Koldioxidlagring kan bara utgöra en del av lösningen på det totala problemet med koldioxidökningen i atmosfären.

Förvaltningen anser att det är bra med ett eget direktiv för lagring av koldioxid eftersom det idag är flera delar av den befintliga lagstiftningen som skulle kunna tillämpas på CCS. En tydlig ram gör rättsläget säkrare och det blir tydligt och klart vilka regler som gäller speci-

fikt för denna typ av verksamhet. Ur kvalitetssäkrings- och förtroendesynpunkt är det bra att kommissionen ska granska förslag till tillstånd för lagring och att den behöriga myndigheten ska ta hänsyn till kommissionens eventuella yttrande när tillståndsbeslut fattas. Förvaltningen anser att lagringen måste kunna garanteras vara miljömässigt säker och att läckage av koldioxid inte får ske. Därför är det viktigt att även i fortsättningen undersöka och utvärdera hur miljömässigt säker lagring av koldioxid är, innan lagring börjar tillämpas i stor skala.

Förvaltningen anser att det kostar både pengar och energi att avskilja koldioxid. Därför bör det beaktas hur en energiproduktionsanläggnings verkningsgrad förändras d.v.s. hur mycket energi som används för avskiljning, transporter och lagring. Förvaltningen anser att endast nettoutsläppsminskningen av koldioxid kan krediteras som nollutsläpp. Detta betyder att den lagrade mängden koldioxid bör minskas med utsläppen från transporter, injektering m.m. så att ett värde på det faktiska utsläppet erhålls. Dessutom undrar förvaltningen hur stor andel av koldioxidutsläppen i en förbränningsanläggning som är möjliga att avskilja. Det bör belysas hur stora de fortsatta utsläppen av koldioxid blir.

Förvaltningen har svårt att utläsa om direktivet förutom fossilbränslebaserade förbränningsanläggningar även omfattar lagring och avskiljning av koldioxid från biobränslebaserade förbränningsanläggningar. Om biobränslebaserade förbränningsanläggningar omfattas av direktivet anser förvaltningen att det bör skapas incitament i form av ekonomiska styrmedel för dessa anläggningar att installera koldioxidavskiljning.

I artikel 3 finns definitioner för några av orden som används i direktivet. Förvaltningen saknar definition av injektionsanläggning. Definition av transportnät och lagringsplats finns och det borde därmed även vara logiskt att definiera injektionsanläggning. Injektionsanläggningen ska övervakas under driftfasen och avlägsnas vid stängning. Förvaltningen anser att definitionen för transportnät bör vidgas. Ordet transportnät definieras som det nät av pipelines som används för att transportera koldioxid till lagringsplatsen. Koldioxid kan även komma att transporteras med tåg-, väg- eller fartygstransporter vilket följaktligen borde innefattas i definitionen.

Enligt definitionerna av ord i artikel 3 definieras ”betydande oegentlighet” som varje oegentlighet vid injektion eller lagring eller i fråga om själva platsens beskaffenhet som kan innebära risk för läckage. I den engelska översättningen används orden ”significant irregularity” vilket på svenska kan skrivas som signifikant risk eller signifikant avvikelse. Förvaltningen anser att något av dessa alternativ bättre speglar det som avses d.v.s. risken för läckage vid t.ex. injektion eller lagring.

Enligt artikel 11 punkten 1 ska operatören informera den behöriga myndigheten om varje planerad förändring av driften av lagringsplatsen. Förvaltningen anser att orden ”av driften” kan tas bort så att operatören även ska informera om andra förändringar av lagringsplatsen än bar just driften.

Enligt artikel 12 ska operatören före eller vid leverans, eller vid den första av en serie leveranser, med lämplig dokumentation kunna styrka att den ifrågavarande CO₂-strömmen kan godkännas vid lagringsplatsen enligt villkoren i tillståndet och att den uppfyller de kriterier om sammansättning som anges i punkten 1 i samma artikel. Förvaltningen anser att det kan vara nödvändigt att utföra stickprov i serien av leveranser för att kunna styrka att koldioxidströmmen inte innehåller avfall eller substanser som inte ska ingå den. När koldioxidströmmen väl har injekteras så är det ju antagligen omöjligt att kunna suga ut den igen ur lagret om misstankar uppkommer i efterhand om felaktig sammansättning. Förvaltningen saknar även en definition på vad som avses med ”en serie leveranser”.

Enligt artikel 24 ska den behöriga myndigheten inrätta och upprätta register över alla stängda lagringsplatser och kringliggande lagringskomplex, inbegripet kartor över deras rumsliga utsträckning. Förvaltningen saknar en tidsangivelse för hur länge den behöriga myndigheten ska räkna med att informationen ska finnas tillgänglig. Koldioxidlagring ska vara permanent.

Ska det därmed tolkas som att registret också ska finnas för all framtid? Förvaltningen saknar angivelser för hur informationsöverföring till kommande generationer ska genomföras och garanteras. Förvaltningen anser även att det är viktigt att inte bara via kartor och register veta var koldioxidlagren finns. I direktivet bör därmed även koldioxidlagrens fysiska och rättsliga skydd i miljön tas upp och hur detta ska fungera i praktiken, så att kommande generationer förstår var lagren finns även utan en karta.

Förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020
Förvaltningen ser gärna att EU:s klimatpolitik är pådrivande gentemot omvärlden för att minska världens totala växthusgasutsläpp. Förvaltningen anser också att Sverige ska driva en offensiv klimatpolitik i EU.

Det svenska betinget att minska med 17 procent till år 2020 från 2005 års nivå bedömer förvaltningen att Sverige kan klara. Sverige har idag redan låga utsläpp från elanvändning som baseras på vattenkraft och kärnkraft. Övrig värmeproduktion har ett växande inslag av biobränslen. En hög andel fjärrvärme leder till en effektiv värmeproduktion i Sverige. Sverige har fasat ut mycket av oljeanvändningen i el- och värmesektorn. Det finns fortfarande enskild uppvärmning baserad på olja kvar men en minskning sker. Sveriges transportutsläpp ökar och Sverige har 20 procent mer energiförbrukande bilar än övriga Europa. Sverige har minskat mycket men det finns fortfarande möjlighet att minska ytterligare. Andra länder har stora möjligheter att relativt billigt minska sina utsläpp i el och värmesektorn.

För Stockholms del så har utsläppen minskat från 5,3 till 4,0 ton CO₂e/capita och år under 15 år. Det finns en ambition att minska till 3,0 ton CO₂e/capita till år 2015. Det innebär en total minskning med cirka 40 procent från 1990 till år 2015. Den största minskningen av utsläpp har skett tack vare hög anslutning till fjärrvärme, hög andel biobränsle i fjärrvärmerna, många som reser kollektivt och inflyttning till staden. Det innebär att EU:s mål inte kommer vara något problem för Stockholm då 25 procent minskning beräknas ske under perioden 2005-2015. Förvaltningen bedömer att många kommuner i Sverige också skulle kunna minska sina utsläpp av växthusgaser ytterligare.

Förslag till ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser

Förvaltningen anser att förslaget om handel med utsläppsrätter kan utvecklas till att bli ett av de viktigaste styrmedel som finns i världen för att minska växthusgaserna. De erfarenheter som finns är viktigt att dra lärdomar ifrån.

Gratis tilldelning av utsläppsrätter har inte lett till de önskade utsläppsminskningar och därför är ökad auktionering bra. Detta leder också närmare principen om att förorenaren ska betala. Det är också positivt med utsläppsrätter då detta gynnar ny klimatsmart teknik. Förvaltningen anser att den energiintensiva exportindustrin av konkurrensskäl kan behöva viss gratis tilldelning till år 2020 på det sätt som föreslås. Det centrala är dock att det sammanlagda utsläppstaket inte vidgas på grund härav och att industrin har tillräckligt incitament för att ändå vidta de åtgärder som är möjliga och kostnadsmässigt försvarbara.

Enligt Klimatberedningen ökade utsläppen från internationellt flyg inom EU med 96 % mellan 1990 och 2005 och från internationell sjöfart med 50 %. Enligt deras bedömning kan generellt verkande styrmedel, t ex skatter på fossila drivmedel och handel med utsläppsrätter, minska deras utsläpp. Förvaltningen anser att det är positivt att flyget ska ingå i handeln med utsläppsrätter från 2012. Förvaltningen anser att även sjöfarten och vägtransporter snarast bör inkluderas i handeln med utsläppsrätter.

Handelssystem planeras i andra länder såsom Australien, USA m fl och målet bör på sikt vara att EU handelssystem med utsläppsrätter kopplas samman med övriga för att skapa en gemensam handel med koldioxid. En större marknad leder till rättvisare handel och de billigaste åtgärder genomförs först.